

Utlåtande om ändring av miljöskyddslagen för sjöfarten

1019/11.00/2020

Bygg- och miljönämnden 09.12.2020 § 207

Beredrare**Föredragande**

Miljövårdsinspektör Petri Huovila, tfn 050 464 6866

Miljövårdschef Carl-Sture Österman, tfn 044 458 5927

förnamn.efternamn@pargas.fi

Det ska göras ändringar i miljöskyddslagen för sjöfarten på grund av ändringar i EU:s fartygsavfallsdirektiv. Lagändringen inverkar också på de kommunala miljövårdsmyndigheterna vars lagstadgade uppgifter skulle öka betydligt i och med det ökade antalet mindre småbåtshamnar som kommer att omfattas av lagstiftningen. Som en av landets största skärgårds- och båtkommuner är det befogat att Pargas ger ett eget utlåtande. Utlåtanden kan ges till och med 17.12.2020. Diarienummer för begäran om utlåtande: VN/7823/2019

Hittills har småbåtshamnar och platser för vinterförvaring med minst 50 båtplatser varit på kommunens ansvar, om det tagits ut "en avgift eller annan ersättning för båtplatserna". Den kommunala miljövårdsmyndigheten har övervakat småbåtshamnarna och platserna för vinterförvaring bland annat genom att godkänna deras avfallshanteringsplaner, i vilka hamnen bör redogöra för hur olika typer av avfall tas tillvara. Enlig lagen bör en hamn ordna avfallshantering för följande avfall:

- 1) oljehaltigt avfall,
- 2) avfall som innehåller skadliga flytande ämnen,
- 3) toalettavfall,
- 4) fast avfall.

Hamnen har i enlighet med lagen kunnat ordna gemensam avfallshantering med en annan hamn.

Enligt det nya lagförslaget ska det förutsättas att alla hamnar/platser för vinterförvaring med minst 25 båtplatser ordnar mottagning av toalettavfall och blandavfall som bildats på fartygen samt utarbetar och låter godkänna avfallshanteringsplaner.

Skyldigheten att motta avfall skulle i alla hamnar alltså åtminstone gälla toalettavfall och blandavfall. Om "båtarna huvudsakligen är förtöjda längre än tre nätter" borde även mindre hamnar oberoende av antal båtplatser ändå utöver dessa typer av avfall också ordna mottagning av oljehaltigt avfall och farligt avfall. Denna bestämmelse gäller i praktiken s.k. hemmahamnar.

Innehavaren av en småbåtshamn kan också i fortsättningen ordna mottagning av avfall genom att komma överens om användningsrätt till någon annans mottagningsanordning på rimligt avstånd i närområdet.

Hamnarna kan även utarbeta sina avfallshanteringsplaner tillsammans med en annan hamn och därför bedöms det att antalet nya avfallshanteringsplaner som

den kommunala miljövårdsmyndigheten skulle behöva godkänna vore rimligt.

Enligt den nya lagen skulle föreskrifterna dock inte tillämpas på:

- småbåtshamnar som endast är ämnade för trafik till sådana bostads- och fritidsfastigheter vars avfallshantering har ordnats på det sätt som avfallslagstiftningen förutsätter,
- småbåtshamnar som endast används av fysiska personer i icke-kommersiellt syfte och som ligger i samfälligheter enligt lagen om samfälligheter (758/1989) eller vars användningsrätt bygger på gemensam särskild förmån.

Kommunen kan ta ut en avgift för godkännande av avfallshanteringsplaner, vilket man också gjort i Pargas. I fortsättningen skulle miljömyndigheterna sysselsättas allt mer med överföringen av central information i avfallshanteringsplanerna till EU:s SafeSeaNet-system. Innehavarna av hamnarna ska uppdatera sina avfallshanteringsplaner om verksamheten ändrar och låta dem godkännas. Även om verksamheten inte ändrar, ska planen uppdateras och godkännas vart femte år. Allt som allt ökar lagändringen på de kommunala miljövårdsmyndigheternas tillsynsuppgifter i och med att antalet hamnar inom lagstiftningens tillämpningsområde ökar, vilket bör kunna beaktas i resurserna för myndigheterna i fråga. I Pargas har det hittills funnits 22 hamnar/förvaringsplatser under tillsyn, men i och med den nya lagen skulle antalet öka till ungefär 100.

Den kommunala miljövårdsmyndigheten skulle också belastas av att godkänna avfallshanteringsplaner för små fiskehamnar. Avfallshanteringsplaner för sådana fiskehamnar vars årliga avlastade fångstmängd är under 20 000 kilogram borde lämnas in till den kommunala miljövårdsmyndigheten för bedömning och godkännande. I Pargas torde den enda fiskehamnen i denna kategori vara Källdinge fiskehamn i Nagu.

Redan enligt den nuvarande miljöskyddslagen för sjöfarten har innehavaren av en hamn haft möjlighet ta ut en avgift för att täcka kostnader orsakade av avfallshantering. Avgiften kan ha ingått i hamnavgiften eller båtplatsens årsavgift. Enligt det nya lagförslaget ska avfallsavgiften betalas av alla båtar, oberoende om fartygen lämnar av avfall i hamnen eller ej. Avgiften behöver också täcka "indirekta administrativa kostnader".

Bedömning

- Det är bra att avfallshanteringen i båthamnar regleras och övervakas, men å andra sidan bör det konstateras att småbåtshamnar/bryggor och förvaringsplatser med mindre än 50 båtplatser enligt miljövårdsmyndighetens erfarenhet inte orsakat nämnvärda problem med tanke på avfallshantering. Därför finns det inte något större behov av att öka regleringen längs den finländska kusten;
- Det borde inte börja krävas att hamnar och förvaringsplatser med mindre än 25 båtplatser utarbetar avfallshanteringsplaner för godkännande. Tillsynen av dessa hamnar och förvaringsplatser kan skötas med mindre byråkrati. Den kommunala miljövårdsmyndighetens uppgifter innefattar redan idag tillsyn av företagets avfallshantering. Det kan anses tillräckligt att i lagen endast skrivs in allmänna bestämmelser om kraven på avfallshantering i småbåtshamnar och platser för

vinterförvaring. Den kommunala miljövårdsmyndigheten övervakar sedan dessa hamnar och förvaringsplatser enligt sitt tillsynsprogram och sin riskbedömning, i den utsträckning som anses nödvändigt;

- Det är i praktiken omöjligt att börja ta ut avfallsavgifter av alla kunder/besökare i småbåtshamnarna som ofta stannar vid bryggan endast en kort stund (för att tanka, äta i strandrestaurangen, gå till butiken o.d.).
- Med tanke på miljökonsekvenserna är det viktigast att hanteringen av toalettavfall för fritidsbåtar ordnas så väl som möjligt. Det är ytterst nödvändigt att även båtförare med båtplats vid mindre bryggor får reda på var tömningsställena för toalettavfall finns i Skärgårdshavet. I dagens läge finns det redan över 25 tömningsplatser. Kravet på att regelmässigt ordna tillvaratagande av toalettavfall på alla ställen som avses i lagförslaget är onödigt och redan av kostnadsskäl orimligt;
- I Skärgårdshavet finns många små hemhamnar/båtbryggor som används som hemhamn för de båtar som används för att komma ut till stugor, men där det även kan finnas ett litet antal fritidsbåtar som används enbart för nöjesåkning. Enligt det nya lagförslaget borde hamninnehavaren då ordna en heltäckande avfallshantering - t.o.m. för alla fyra typer av avfall - enbart på grund av dessa enstaka båtar. Det skulle vara ändamålsenligt att den nya lagen inte skulle tillämpas för hemhamnar om antalet långvarigt (över tre nätter) förtöjda fritidsbåtar inte överstiger 25.
- För hamninnehavare vars hamn är avsidet belägen med dåliga kommunikationer kan det uppstå orimliga kostnader att ordna avfallshanteringen i enlighet med lagförslaget;

Kompletterande material [Begäran om utlåtande](#)

Förslag Bygg- och miljönämnden beslutar framföra de ovan beskrivna synpunkterna som sitt utlåtande om de ändringsförslag till miljöskyddslagen för sjöfarten som gäller den kommunala miljövårdsmyndighetens uppgifter.

Beslut Förslaget godkändes.

Delgivning Kommunikationsministeriet